Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ЧЕРВНЯ 1978 | ЦЕНТІВ 25 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 15, 1978 No. 133. VOL. LXXXV.

Музей Союзу Українок Канади одержав дотацію 250 тисяч

Анастазія Шемелюк-Радомська, голова Централі Союзу Українок Канади Едмонтон, за нею Роман Романів, заступник прем'єра та міністер справедливости провінції Саскачеван; Марія Ткачук, голова Дирекції Українського Музею Канади, Саскатун; Люба Кут, голова Музейної Ради Союзу Українок Канади, Венкувер, Б. К.; Линда Лазарович, директорка-куратор Музею, Саскатун; Михайло Бойчук, директор та голова Будівельного Комітету Музею, Саскатун.

Саскатун, Саск. (МСУ). — Музей Союзу Українок Канади одержав дві дотації в сумі 250 тисяч долярів на будову нового музейного будинку від саскачеванського провінційного уряду та міста Саскатуну.

Ця дотація по 125 тисяч від провінції та міста є додатковим „грентом" до 200 тисячної дотації від федерального уряду, яку музей одержав раніше і за яку куплено площу, де буде збудований новий музей. Кошта побудови музейного проєкту виносять 900 тисяч і решту осталих 450 тисяч буде турботами Музею зібрати цю суму з пожертв українського громадянства. Першу головну кампанію збірки [illegible] проводить [illegible].

Новий Музей матиме 13,500 квадратних стіп інтер'єру і буде побудований на закупленій площі при 910 Спадайна кресент біля побережжя річки Саскачевану, недалеко університетського моста, прямо у центрі міста Саскатуну. Конструкційна будова пічнеться в червні 1978 р., а закінчення будови та передача ключів повинна відбутися весною 1979 р.

Музей Союзу Українок Канади почав свою діяльність в 1936 році і це є одинокий український музей, який має свої філії у: Ванкувері, Едмонтоні, Вінніпезі та в Торонто. Новий Український Музей матиме ширший діяпазон праці, в якому будуть розвиватись різні культурні активності.

Тут буде мистецька галерія, бібліотека, постійні вистави експонатів, а при тому і подорожуючі виставки, які обслуговуватимуть різні центри Канади.

Сьогодні Музей міститься в одній кімнатці при Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні.

ПРОЄКТ НОВОЇ КАНАДСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ ҐАРАНТУЄ ПРАВА МЕНШИН

Оттава. — З уваги на те, що протягом останніх кількох років заіснували напружені відносини між федеральним урядом Канади та провінціями, зокрема у зв'язку зі самостійницьким рухом французомовного Квебеку, прем'єр П'єр Еліот Трудо у понеділок, 12-го червня, представив федеральному парляментові проєкт нової конституції, який пропонує запевнити провінціям більший голос у формулюванні канадської політики, як теж має запевнити, що лінґвістичні права національних меншин будуть вповні ґарантовані. Як інформують канадські та американські газети, лінґвістичні ґарантії головним чином стосувалися б англомовної меншости в Квебеку та французомовних меншостей в інших канадських провінціях.

Представляючи проєкт нової конституції, прем'єр Трудо заявив, що головною ціллю цього документу є зліквідувати напруження між Оттавою та провінційними урядами і привернути Канаді попередню єдність. Однак, квебекський прем'єр Рене Левек, вже заявив, що не погоджується з новим проєктом і плянами прем'єра Трудо, бо хоче довести до повної незалежности Квебеку.

Прем'єр Трудо вважає, що нова конституція правдоподібно буде формально прийнята у 1981-му році, але інші канадські політичні діячі передбачують поважні труднощі. Тому у вересні цього року має відбутися конференція, у якій візьмуть участь прем'єр Трудо і прем'єри всіх 10-юх канадських провінцій. На конференції Трудо переконуватиме провінційних лідерів, що нова конституція не спричиниться до збільшення повновластей федерального уряду, а фактично надасть провінційним урядам більший голос відносно місцевих справ, як теж збільшить вплив провінцій на загальну політику Канади.

Уряд прем'єра Трудо також плянує перевести реформи Сенату і Найвищого Суду. Під сучасну пору сенаторів призначує федеральний прем'єр, а Трудо хоче, щоб в майбутньому провінційні уряди брали участь у найменуванні сенаторів і членів Найвищого Суду. Назва Сенату була б змінена на „Палату Федерації".

Совєти пропонують новий плян роззброєння в Центральній Европі

Вашінґтон. — Пресові аґенства інформують, що уряд Совєтського Союзу запропонував Вашінґтонові і заінтересованим европейським державам, які беруть участь у віденській конференції для скорочення військових частин в Центральній Европі, яка безуспішно радить уже понад п'ять років, новий плян роззброєння в цьому районі, який, на думку Адміністрації президента Картера, може бути переломовим моментом в довготриваючих переговорах.

У своїй пропозиції Москва, перший раз від часу тривання віденських переговорів, погодилася на однакове число військових частин Сходу і Заходу з вимогою, щоб така домовленість була закріплена обопільним договором, який включав би всі роди війська по обох боках східньо - західнього кордону. Досі совєти так маневрували у переговорах, що пропоноване ними скорочення військових частин в Центральній Европі все виходило на користь Варшавського Пакту, який стоїть під безпосереднім впливом СССР. Захід натомість вже віддавна домагався рівности, хоч деякі політичні спостерігачі вже раніше твердили, що тієї „рівности" ніколи не буде, бо Совєтський Союз відтягне, якщо відтягне, свої військові частини до Західньої України, а З'єднані Стейти Америки, наприклад, мусіли б свої допоміжні військові контингенти відтягнути з Европи до Америки. Все одно західні делеґації вважали таку пропозицію за найбільше сприємливу і її піддержували у переговорах.

Минулого тижня Москва ненадійно для учасників віденської конференції погодилась на раніші західні пропозиції, пропонуючи обмежити військові частини по боці Сходу і Заходу до 700.000 вояків, та щоб ці сили, разом з летунськими й танковими з'єднаннями, не перевищували 900.000 вояків. Речники Білого Дому стверджують, що заки погодитись на таку пропозицію, обидві сторони мусять розв'язати ще багато проблем і тому було б завчасно вже сьогодні говорити, що обидві сторони стоять близько до підписання такого договору.

Найбільшою проблемою, яка стоїть на перешкоді справжнього порозуміння, є проблема непогоджености щодо кількости військових частин, які кожна зі сторін вдержує в Центральній Европі. Москва, наприклад, твердить, що сили Варшавського Пакту становлять 805.000 вояків, отже згідно з новою совєтською пропозицією ті сили треба б скоротити тільки на 105.000 вояків. Західні розвідчі аґенції натомість подають, що число вояків Варшавського Пакту становить 950.000, і якщо б прийняти совєтську пропозицію, то значно більше війська треба б відтягнути.

З Білого Дому інформують, що поки не буде розв'язана ця непогодженість, то ледве чи можна буде приступити до кінцевих переговорів і підписання договору. Однак у принципі Вашінґтон згідний, що совєтська пропозиція є „заохочуючою". Москва також погодилася відтягнути частину своїх танкових з'єднань, якщо ЗСА заберуть з Европи своїх 1.000 ракет з атомовими головками. „Щойно тепер ми маємо базу для дальших конструктивних переговорів" — заявив речник Білого Дому в розмові з кореспондентами. Раніше Москва домагалася також зменшення західньонімецької армії в першу черґу, але в новій пропозиції, поданій до відома совєтським аґенством ТАСС, вже нічого про цю справу не згадується.

Совєтські і сателітні дипломати в Пекіні двократно демонстрували

Токіо, Японія. — Ройтер інформує, що совєтські і сателітні дипломати два рази демонстративно покидали парадний обід в Пекіні коли представники уряду Китайської Народної Республіки критикували Совєтський Союз і Кубу за їхню аґресивну політику в Африці. В п'ятницю 8-го червня, заступник прем'єр-міністра КНР Тенґ Гсіаопінґ натякав на святочному бенкеті, влаштованому в честь президента Габярімана з Руанди, що останньо сформована військова потуга зайшла вже так далеко, що вона не тільки провадить провокативні і роз'єднуючі дії, але також висилює свої і наймлені військові частини до Африки, створюючи там загрозливу ситуацію. Ще зовсім не погас вогонь в Етіопії, — заявив Тенґ, — а вони вже понесли його до Заїру. „Ми переконані, — підчеркнув китайський верховода, — що героїчні народи Африки усунуть аґресорів із своїх країн". В часі виголошування цієї промови совєтський, кубинський і монгольський дипломати та дипломати 5-ох східньоевропейських комуністичних держав покинули демонстративно бенкетову залю.

Другий подібний випадок трапився в неділю, 11-го червня, коли інший заступник прем'єра КНР Лі Гсієн-нієн, виступаючи на великому бенкеті в честь прем'єр-міністра К. Т. Мара з Фіджі обвинувачував комуно-московських імперіялістів у намаганні перекинути свою військову фльоту в райони Південного Пацифіку. Лі заявив зібраним, що одна з потуг, яка зараховує себе до приятелів країн третього світу і дуже часто надуживає словами „визволення", „співпраці" тощо, використовує ситуацію, щоб закріпити свої пункти опору в Африці. Лі відмітив, що в Африці вже розпочався рух спротиву новій аґресії.

Шпигуноманія в СССР продовжується

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Дейвід К. Шіплер інформує у числі газети з 13-го червня ц. р., що шпигуноманія в Совєтському Союзі, яка почалася ще в травні у зв'язку з виявленням нових підслухових апаратів, підкладених агентами КҐБ до будинку американської амбасади в Москві, триває далі. Газета „Известия", орган Верховної Ради СССР, опублікувала у виданні з 12-го червня нову „шпигунську історію" про американську жінку, яка була нібито урядничкою американської амбасади, але насправді займалася шпигунством. Ця жінка Марта Д. Петерсон була, згідно з інформацією совєтської газети — арештована минулого року в липні, коли вона намагалася заховати біля моста на річці Москва коробку, у якій знаходились: мініятюрна фотокамера, золото, совєтські гроші, писані інструкції і отруйні таблетки „летал". Цю коробочку, — кажуть „Известия", — мав опісля взяти совєтський громадянин, який був на службі американської Центарльної Розвідчої Аґенції. „Известия" обвинувачують Марту Д. Петерсон у намаганні вбивства неназваного совєтського громадянина. Газета твердить, що Петерсон була аґентом Сі-Ай-Ей, але її дозволено покинути Совєтський Союз, бо вона користувалась документом дипломатичної недоторканости.

Речник американської амбасади опісля ствердив, що пані Петерсон, яка приїхала до Москви літом 1975 року, працювала в економічному відділі амбасади, а опісля, коли була найменована віцеконсулом, Москва зажадала її відкликання і вона з огірченням покинула СССР. Речник амбасади відмовився дальше коментувати цю справу. „Известия" опублікували цю давню історію з фотознімкою пані Петерсон тому, — пише Шіплер, — щоб далі продовжувати шпигунську гістерію, яка триває тепер в СССР у дещо ускладнених відносинах між ЗСА і Совєтським Союзом. Совєтська газета назвала також прізвища трьох інших американців, які нібито були аґентами Сі-Ай-Ей, а саме Роберта М. Фултона, який працював в політичній секції амбасади в роках 1975 — 1977; Дж. К. Ґрунера і Серджа Карповіча, які працювали в амбасаді переходово.

Речники Адміністрації у Вашінґтоні відмовились коментувати звідомлення совєтської газети, але заявили приватно, що 33-річна Петерсон була урядничкою Сі-Ай-Ей в тому часі.

Міжнародна Організація Праці закликає ЗСА відновити своє членство

Женева. — Міжнародна Організація Праці (МОП), спеціяльна агенція Об'єднаних Націй, в середу, 7-го червня, розпочала тут свої річні наради, які триватимуть три тижні, і того ж дня два чільні учасники нарад закликали ЗСА відновити своє членство.

Америка належала до МОП від 1934, тобто ще за існування Ліґи Націй, аж до листопада 1977-го, коли виступила з цієї організації тому, що МОП став надто сполітизованим, бо замість виконувати своє головне завдання: вивчати і поліпшувати умови життя та праці в усіх країнах світу, займався безпідставною критикою, зверненою проти держав вільного світу, але „не добачував" жахливих умов у комуністичних державах і країнах „третього світу". У Міжнародній Організації Праці власне домінують комуністичні країни і „невтральні" держави.

Минулої середи канадець Джозеф Морріс, пресідник МОП, відкриваючи наради, висловив надію, що уряд ЗСА в скорому майбутньому вирішить відновити членство Америки в тій організації. Подібно висловився мехіканець Педро Охеда Паульяда, вибраний того дня на президента біжучої сесії МОП.

На відкритті тритижневих нарад були присутні Джон Стівенс, аташе місії ЗСА в Женеві, та Джеймс Квакенбуш, урядовець Департаменту праці, але вони були там тільки як спостерігачі, а не як офіційні представники Америки.

ФКУ заповідає З'їзд

Кембридж (ФКУ). — В десяту річницю встановлення програми українistики в Гарвардському університеті, відбудеться тут в днях 21 — 24 вересня цього року IX З'їзд Фонду Катедр Українознавства.

В програмі З'їзду: доповіді, дискусійні панелі, семінар, оглядання виставки україніки, акт відзначення провідних меценатів і представників ФКУ.

„Бетлегем Стіл" обмежує підвишки цін сталі

Вашінґтон. — „Бетлегем Стіл", другий з черги найбільший продуцент сталі в ЗСА, плянує підвищити ціни на свої продукти тільки на 3 відсотки, що викликало позитивну реакцію з боку економічних дорадників Білого Дому.

Роберт Стравс, головний дорадник президента Картера, щодо боротьби з інфляцією, і Беррі Босворт, директор Ради для справ стабільности в цінах та заробітних платнях схвалили рішення „Бетлегем Стіл" обмежити підвишки в цінах до 3-ох відсотків і закликали інші фірми сталі йти за прикладом цього продуцента.

УГПЦерква в Канаді матиме в липні свій надзвичайний Собор

Вінніпеґ, Канада. — Згідно з рішенням Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, яке опісля було надруковане в органі цієї Церкви „Вісник", та з благословення Блаженнішого Владики Андрея, Митрополита Вінніпеґу і всієї Канади, тут відбудеться в днях 15 — і 16-го липня ц. р. в авдиторії митрополичої катедри пресв. Тройці, 1175 Мейн вулиця, Надзвичайний Собор цієї Церкви, який розпічнеться вже в п'ятницю, 14-го липня, реєстрацією духовенства, делеґатів і гостей. Тієї ж п'ятниці відбудеться також духовна конференція, на якій духовенство УГПЦеркви застановлятиметься над рядом пастирських справ, а вечором буде переведена конвокація Колеґії св. Андрея. В суботу вечором, в рамках Собору відбудуть свої наради випускники Колеґії, а також передбачається наречення одного з кандидатів на єпископа УГПЦ, який буде висвячений наступного дня.

В неділю, 16-го липня, відбудуться урочисті святкування для відзначення 60-річчя УГПЦ в Канаді, які розпічнуться Соборною Святою Літургією, що її правитимуть Митрополит Андрей, Архиєпископ Борис і єпископ Миколай у співслуженні духовенства. Ювілейна Академія для відзначення 60-річчя УГПЦ з мистецькою частиною розпічнеться о год. 2-ій по полудні.

Нагороди студентам україністики на Манітобському університеті

Вінніпеґ (Я. Р.). — Студенти української мови й літератури в Відділі Слов'янських Студій на Манітобському університеті, які одержали в академічному 1977 — 78 році нагороди: Надія Дубик (Ю. Елендюк, 100 дол.), Марта Шепертицька (Читальня „Просвіта", Вінніпеґ, 100 дол.), Наталка Тарнавецька (В. Ратуський, 200 дол.), Петро Залуцький (А. і Г. Рудан 100 дол.), Дарія Лісняк (А. Савула, 100 дол.), Ларрі Спайс (УНСоюз, 100 дол.), Тарас Малужинський (Комітет Українок Канади, Вінніпеґ, 100 дол.), Марія Ящик (В. Свистун, 100 дол.), Олег Зміївський (Клюб УППрофесіоналістів, Вінніпеґ, 100 дол.) і Анна Шимків (Етимологічний словник Я. Рудницького).

Стипендія Кредитової Спілки „Карпатія" (Вінніпеґ) у сумі 500 дол. буде призначена студентові-аспірантові на початку академічного 1978 — 79 року. Департамент висловлює свою подяку повищим особам і інституціям за щорічне уділювання нагород і стипендій студентам україністики.

ДОПОВІДІ ІНЖ. Ю. НЕСТЕРЧУКА ТА ІНЖ. ГУЗІЯ

Товариство Українських Купців, Підприємців і професіоналістів у Чікаґо у співпраці з місцевим відділом УККА влаштовує для ширшого громадянства інформаційний вечір, який відбудеться у вівторок, 20-го червня 1978 року, о годині 7-ій вечора в залі СУМА при вулицях Чікаґо та Кемпбел. Доповідачами на цьому вечорі будуть: інж. Юрій Нестерчук, керівник Українського Інформаційного Бюра УККА у Вашінґтоні, який говоритиме про завдання і працю цього Бюра, та інж. Гузій, відомий бизнесмен з Мілвокі, темою доповіді якого будуть інвестиції у мотелярському промислі.

АРХІТЕКТУРНИЙ ТВІР ІНЖ. З. МАЗУРКЕВИЧА ЗДОБУВ СВІТОВИЙ РОЗГОЛОС

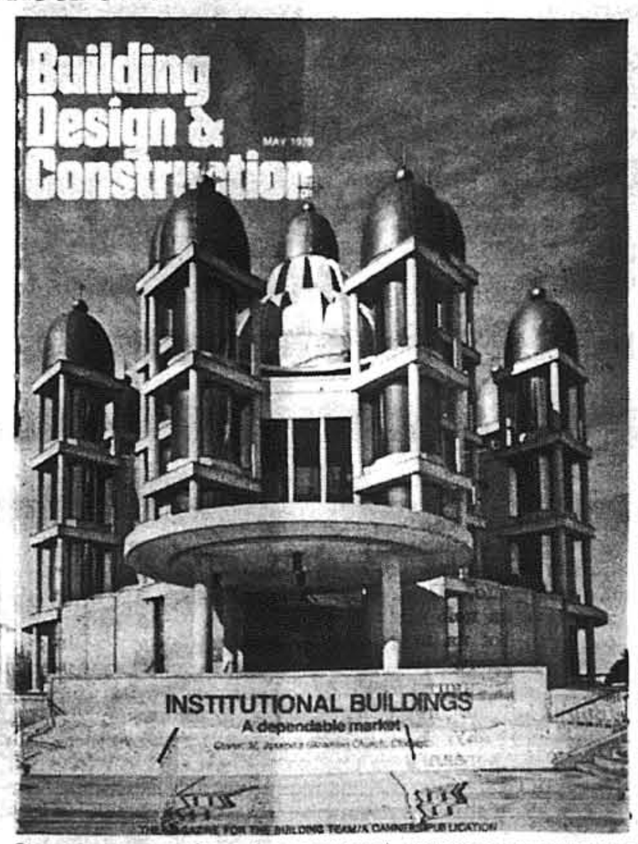
Новозбудована українська католицька церква св. Йосифа в Чікаґо, яка своєю унікальністю притягнула увагу американської преси, одержала черговий розголос — тим разом в професійному архітектурно - будівельному журналі „Билдінґ Дізайн енд Констракшен", що публікується в Денвері, Колорадо, тиражем 250,000 примірників місячно і розповсюджений по цілому світі. Фото церкви св. Йосифа окрашує заголовну сторінку травневого числа цього журналу, який рівнож помістив дві статті про церкву, її архітекта інж. Зенона Мазуркевича, додаючи обширні статистичні дані про її побудову, архітектурний плян тощо. Перша стаття вказує на цей український храм, як на приклад передбаченого росту церковного будівництва в ЗСА, а друга на примінення залізобетону, металю і скла у відтворенні старинного українсько - візантійського стилю.

Ця тринадцятибанна церква, здвигнена коштом понад 1.5 міл. долярів, побудована виключно із залізобетону і скла на площі 930 кв. метрів. Найвища баня (120 стіп) представляє Ісуса Христа, а дванадцять нижчих бань навкруги неї представляють апостолів. Вертикально церква поділена на три яруси, що символізують св. Трійцю. Кожний ярус має форму хреста: перший — єрусалимський, другий — коптійський, а над ними хрест св. Володимира.

Церква св. Йосифа різниться від усіх інших оригінальною творчою концепцією. У проєктуванні церкви інж. З. Мазуркевич примінив найосновніший християнський елемент — хрест — і відтворив його в різних варіянтах, поставивши його в центр своєрідного поєднання форм, простору і краси.

Українська традиція обильности у формах і барвах, що є спадщиною княжих і козацьких часів (візантійського і барокового стилів) в церкві св. Йосифа знайшла повторне і сучасне примінення. Назовні, віддзеркалююче скло, що міняється з порою дня, надає храмові різних барв і

(Закінчення на ст. 3-ій)

Заголовна сторінка (поменшена) травневого видання архітектурного журналу з фотознімкою архітектурного твору інж. З. Мазуркевича

Ізраїльські війська залишають Ливан

Бейрут. — У вівторок, 13-го червня, Ізраїль завершив відтягання своїх військових відділів з південної частини Ливану, яку вони окупували в половині березня, щоб в такий спосіб запевнити, що арабські партизани з Палестинської Визвольної Організації (ПВО) більше не вживали цей район для нападів на ізраїльську територію.

У березні ізраїльські військові частини були зайняли коло 300 квадратових миль в Ливані, але від того часу відступили з деяких позицій, передаючи їх в руки військових відділів невтральних країн Об'єднаних Націй. Однак, минулого вівтірка ізраїльські частини передавали свої становища не військам ОН, а ливанській християнській міліції, яку очолює майор Саад Гаддад. Та міліція, як і ціле християнське населення Ливану, вже довший час веде збройну боротьбу проти ПВО і проти ливанців-мусулманів. З уваги на спільного ворога, між Ізраїлем і ливанцями-християнами існує неформальний союз.

Відтягаючи свої військові частини з південного Ливану, ізраїльський уряд вирішив передати ливанській міліції додаткову зброю, щоб запевнити, щоб на цей район не могли повернутися палестинські партизани. Але вже минулих понеділка і вівтірка командири військових частин ОН повідомили, що палестинські партизани різними шляхами стараються дібратися до Південного Ливану.

Берковіц засуджений

Бруклин, Н. Й. — У понеділок, 12-го червня, три судді з різних дільниць міста Ню Йорку засудили 25-річного колишнього поштового урядовця Дейвида Берковіца на 547 років ув'язнення за те, що як „Син Сема", він протягом одного року на вулицях Ню Йорку застрілив 6 осіб і поранив 7 інших.

Судді вирішили, що за кожне вбивство Берковіц повинен відбути термін ув'язнення не коротший від 25 років, а також присудили йому термін ув'язнення за спроби вбити 7 осіб і за посідання зброї.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рисковний продаж

Недавно з урядових джерел повідомлено, що президент Джіммі Картер і його найближчі дорадники змінили своє попереднє становище і тепер таки дозволять американській фірмі Дедалус Ентерпрайзес із Мічігену продавати комуністичному Китаєві інструменти для геологічних дослідів, хоча ті інструменти не тільки спроможні виявляти поклади нафтової ропи і вугілля, але також можуть бути використані для військових цілей.

Хоча місяць раніше уряд ЗСА заборонив цей продаж, то після повороту д-ра Збігнева Бжезіньского, головного дорадника Білого Дому для справ крайової безпеки, з поїздки до Пекіну, уряд ЗСА змінив своє становище.

Справа з геологічними інструментами — це не ізольована проблема, а частина загального і досить скомплікованого питання: чи повинні ЗСА продавати комуністичному Китаєві таку машинерію, як компютори, радари тощо, тобто знаряддя, яке має не тільки мирний вжиток, але також може бути використане для військових цілей?

На це питання існують протилежні відповіді. Противники продажу такої технології Пекінові твердять, що такий продаж небезпечний з уваги на те, що Китайська Народна Республіка — це комуністична держава, значить, потенційний ворог Америки. Крім того, продаж компюторів, радарів, геологічних іструментів тощо Пекінові може спричинитися до загострення і так вже досить роз'ятреної ворожнечі між Совєтським Союзом і Китаєм, а це збільшило б загрозу для світового миру — твердять противники цього продажу. Вони також побоюються, що Совєтський Союз, у відплату за такий продаж, може зайняти ще більш негнучне становище у переговорах з Америкою, зокрема щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Натомість прихильники продажу твердять, що цей продаж, який має на меті довести до загального поліпшення у відносинах між Пекіном і Вашінґтоном, матиме також інші корисні для Америки наслідки, бо мілітарно сильніший комуністичний Китай може зменшити загрозу для світового миру з боку сусіднього Совєтського Союзу. Крім того, нав'язавши кращі відносини з Пекіном, Вашінґтон матиме „сильнішу руку" під час будь-яких переговорів з Москвою — твердять прихильники продажу.

Отже, беручи під увагу наведені аргументи двох сторін, виглядало б, що частинну рацію мають і противники і прихильники продажу компюторів, радарів, геологічного знаряддя і т. п. червонуму Китаєві. Проте, треба ствердити, що найбільш переконливим аргументом проти такого продажу є те, що Китай — це, як вже сказано, комуністична держава, ідеологія і цілі якої протилежні до демократичних принципів і дійсно миролюбних цілей ЗСА, як теж принципів і цілей інших держав вільного світу. Можна також з певністю твердити, що Пекін, якщо б тепер не потребував допомоги ЗСА проти Совєтського Союзу, то і зі свого боку робив би все можливе, щоб послабити Америку і цілий вільний світ, з остаточною метою знищити демократичний лад. Комунізм по своїй суті імперіялістичний і агресивний, без уваги на те, чи він російський, чи китайський. Крім того, нема жадного запевнення, що комуністичний Китай і Совєтський Союз із сьогоднішніх ворогів не стануть в майбутньому близькими приятелями і союзниками, як були в минулому. Тоді Америка і вільний світ мали б до діла з двома комуністичними потугами, які спільно діяли б проти інтересів вільного світу і цілого людства, а Китай завдячував би свою мілітарну силу саме допомозі з боку ЗСА.

Таким чином, продаж компюторів, радарів, геологічних інструментів і т. п. комуністичному Китаєві представляє собою дуже рисковну торгівлю і такою ж рисковною є зміна становища Білого Дому в цій справі.

Москва відкликала амбасадора з Пекіну

Токіо, Японія. — Ассосіейтед Пресс інформує, що амбасадор Совєтського Союзу до Китайської Народної Республіки Василій С. Толстіков виїхав в неділю, 11-го червня до Москви після майже вісім-річної служби в Пекіні. Китайське пресове аґентство „Гсінгуа" повідомляє, що Толстіков діяв у виімково трудному часі ідеологічної боротьби між КНР і СССР, прикордонних зударів і совєтської шпіонажі в Китаю. Покищо Москва не оголосила прізвища нового амбасадора до Пекіну і не назвала нового становища для Толстікова, кол. партійного шефа Ленінграду.

Володимир Янів

ПОШАНА І ВДЯЧНІСТЬ

СЛОВО РЕКТОРА УВУ З НАГОДИ НАДАННЯ ПОЧЕСНОГО ДОКТОРАТУ ДІФЕНБЕЙКЕРОВІ

Як про це вже інформовано, в „Свободі", Український Вільний Університет відзначив 19 травня 1978 р. Дж. Дж. Діфенбейкера почесним докторатом політичних наук. В часі акту промоції, який мав місце в приміщеннях Саскачеванського університету, шанувальне слово сказав (у французькій мові) ректор УВУ. Переклад цього слова друкуємо нижче. Насамперед промовець звернувся до присутніх представників найповажніших Установ, називаючи поіменно Губернатора Саскачеванської Провінції, Президента Саскачеванського університету — як господаря приміщення, представника провінційного Уряду, посадника Саскатуну, Голову підготовного комітету — сен. П. Юзика, місцевого українського Владику А. Роборецького, о. протопресвітера д-ра Савчука, Голову КУК-у, колеґ і всіх присутніх, а зокрема звернувся до нового Почесного Доктора.

Редакція

Глибоко зворушені вагомістю хвилини та рідким значенням акту, що його маємо довершити, представники Сенату Українського Вільного Університету і я сам, як його ректор, — збираємося оце надати гідність почесного доктора факультету права й суспільно-економічних наук вийнятковій особистості, яка сталася символом найшляхетніших прямувань нашої епохи, чи навіть цілого людства. Вельми Достойний Джон Джордж Діфенбейкер проповідував від своєї молодости власним прикладом, — цілим своїм зразковим життям високі засади неподільної справедливости: Свободи народів і їхньої суверенности, рівности одиниць, заснованої на пошануванні прав людини і братерства, закоріненого у Божих заповідях.

Як представники екзильного університету, — до речі, найстарішого екзильного університету у світі, що здійснює своє післанництво оце вже бл. 60 років — ми є дуже вразливі на названі чесноти, які становлять справжню основу нашої культури й дійсного поступу.

Екзиль, як сумний факт, чи екзиль, як понаддименсіональне й понадчасове зло, як універсальна проблема, виникає завжди із насилля якоїсь потуги — тоталітарної чи імперіялістичної, яка легковажить чисто природні права якоїсь конкретної верстви власної національної спільноти, чи-то цілих народів, які вона поневолює. Якщо якась група еміґрантів спроможеться — завдяки вийнятковому ідеалізмові і повній посвяті своєї інтелектуальної еліти — заснувати власний університет поза границями батьківщини, то тоді стає ця святиня науки справжнім бастіоном морального і духового опору. Тоді ця святиня має спеціяльне шляхетне післанництво, спротивлятися злу, виступати без проволоки й зусильно проти всяких видів насилля, звідки вони не походили б. Ця святиня має служити високому ідеалові самостійности власної нації, — але також всіх поневолених народів у їх повній рівності в новому — прочуваному й бажаному — ладі цілого світу — світу в мирі справедливому і у тривалому добробуті. Що більше, вона має кришити копії в обороні свободи сумління у всіх ділянках духового життя кожної одиниці, і у висліді в обороні свободи дії кожної індивідуальности у рівності в лоні спільноти і у взаємнім братерстві.

З'ясовання цих засад вказує виразно на тотожність постави ВД Діфенбейкера та цілей і завдань екзильного університету. В цьому істота й глибокий зміст нашого нинішнього відзначення, за старовинним висловом давніх римлян: подібний радий подібному („сіміліс сімілі ґавдет").

Шляхетність постави зауважуємо вже в діяльності молодого адвоката Джона Діфенбейкера, який не шукав ні дешевої слави, ні збагачення, але тільки правди, — повної правди. Він допомагав нещасним і приниженим, — факти, яким завдячував почесне окреслення: „(г)оннест Джон", — отже характеристику людини чесної, простолінійної та пошанигідної, — факт, що йому завдячував він свій пізніший престиж та авторитет. Його великодушність пізнали м. ін. і наші нові українські іміґранти, які приїхали до Канади без знання місцевої мови, яким були чужі закони й звички нової землі. Ці наші земляки залишилися своєму Добродієві вдячними й вірними посьогодні! Це ж у нас вдячність — глибока та сердечна — належить до головних чеснот цілого народу.

В тому причина, що українці не забудуть ніколи історичного виступу канадського Прем'єра на пам'ятній Асамблеї Об'єднаних Націй, коли то Джон Діфенбейкер підняв відважно свій голос 1960 р. в захист поневолених народів, в тому числі й України, домагаючися для них прав, загарантованих конституцією, — прав на самовизначення й суверенність. Той 1960 рік позначився зрештою вдруге, як вершинний у цілій його політичній кар'єрі, коли то Діфенбейкер висунув сміливий — але мало популярний тоді — проєкт закону („білл оф райтс"), як початку перебудови Канади в державу, що могла би служити, як модель модерної держави — багато національної, але з такою конституцією, що ґарантувала б для кожної національности можливість затримати свою національну ідентичність і розвивати свою національну культуру на традиційних базах рідних звичаїв і свого життєвого стилю. Величня візія щасливого й гармонійного майбуття заставила навіть політичних противників вступити згодом у слід свого світлого Попередника. Якщо б взяти до уваги тільки ці два факти, то вже вони заслуговували б на те, щоб Авторові признати мирову нагороду Нобеля, але ж —

(Продовження на стор. 3-ій)

Лев Яцкевич

ПРИСМЕРК АМЕРИКАНСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

В філядельфійському щоденнику „Філядельфія Інкваєр" появилася минулого місяця цікава стаття Р. Тота на тему сповільнення американської технологічної експанзії у світі, яку доганяють, а в деяких ділянках, переганяють технології інших країн, а головно західньонімецька, французька, японська та совєтська. І через те ЗСА тратять промислове керівництво в світі, яке вони держали безперервно впродовж 100 літ.

Для прикладу технологічного відставання Америки слід подати недавній закуп европейських повітряних автобусів, т. зв. ербасів, великою летунською компанією „Істерн", що означає цілковитий зворот в історичній домінації ЗСА летунської ділянки.

В останніх роках Японія, переможена та відбудована Америкою кинула виклик американській домінації в ділянці компюторів, електроніки та синтетичних волокон.

Німці, французи та совєти дігнали також Америку в продукції атомних генераторів-вирощувачів (Брідер Ріекторс), які вирощують більше атомового матеріялу за той, що його спалюють у своїх реактивних горнилах.

Ще одну поважну турботу ЗСА становить присмерк виробництва американської сталі, що досі не мала поважного конкурента в світі. Йдеться про те, що продукція американської сталі не тільки принизила свою видайність, але також і свою якість. У висліді майже 50 відс. сталі та 44 відс. гайок, болтів та великих шруб, що їх вживається до інсталяції американських споруд, спроваджується з заграниці. Американський промисел, зв'язаний під цю пору динамічною системою світового, економічного орсту, що засновується на технологічних змінах і новаторствах, в яких, на жаль, Америка залишається щораз більше позаду.

Основу тих змін і новаторств в сучасній технології світу становлять наукові та розвиток нових метод продукції, матеріялів та погону, які в технічній літературі окреслюють буквами Р і Д (Рісерч енд Девелопмент). Американська капіталістична система основана на масовій продукції, кошт якої фінансують своїми вкладами акціонери (стакголдери). Вони купують стаки в тій надії, що вони принесуть їм більші зиски за відсотки в банку. Щоб зробити стаки атрактивними та збільшити їх покуп на біржі, керівництво фірм старається виказати якнайбільші зиски, коштом користування перестарілими та маловидатними продукційними машинами.

Ті машини не в силі конкурувати з видатністю нових модерних машин та знарядь, які заінсталювали в своїх фабриках ті країни, промисел яких був знищений летунськими бомбами в часі Другої світової війни (Німеччина, Франція, Японія та Совєтський Союз).

Ті нові модерні машини, поруч постійних технологічних новаторств, створили нові варстати праці та збільшили кількість затруднених працівників, скріплюючи, у висліді, внутрішні економії своїх країн збільшенням імпортованого балянсу та міжнародного значення своїх націй. Недавні студії переведені Робертом Бриннером для „Дейта Ріісерч Ко" виявили, що технологічно заавансовані промисли, такі як: електроніка та хемія зростали в ЗСА в останньому 10-річчі три рази скоріше за незаавансовані технології, збільшуючи при тому майже вдвічі продукційну видатність своїх робітників.

Заавансовані промисли причинилися у великій мірі до зменшення інфляції, стабілізацією цін своїх продуктів коштом кращої видатности продукції.

Присмерк новаторства в американській технології віддзеркалюється в зменшенні купна американських патентів за границею та відсутністю нових метод продукції таких, як тканини з подвійним підканням (дабл нит фебрикс), зварювання електронним руслом (електрон бім велдинг) чи ізоляційний матеріял (юретрон форм), що колись підносили високо престиж американської технології у світі.

Остаточно американський промисел найшовся в завороженім колесі, в якому відсутність модернізації машин обмежує збільшення видатности, обмежена видатність та вищі ставки працівників причиняються до збільшення цін продуктів та інфляції, що підтинає крила індустрії та захитує довір'я до неї акціонерів.

Щоб припинити присмерк американської технології, капіталістична система в ЗСА вимагає докорінної зміни, і то вже в найближчому часі.

Іванна Савицька

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ

(З мого вікна)

А було воно так: уже від деякого часу мала я сумніви їхати, чи не їхати на той з'їзд. Думаю-гадаю таке: посідають сеньойори на лавці, мов горобці на дротах, та й стануть щебетати про печінку, тиск крови, астму, серце і цукор. А мені не треба аж на Союзівку їхати, щоб наслухатись такої розмови. Та як стала пані Бурбелла малювати у „Тижневику" рожево-міражні картини, а інж. Куропась заповів надобавок танці, я рішилася їхати.

Танці, але які?

Дзвоню до проф. Романа Чубатого та й питаю: — Ласкавий Професоре! Чи не схотіли б Ви пригадати мені кілька кроків лянсієра і кадриля?

Професор трохи замнявся, він бо „на повний час" зайнятий „Екранами", але вкінці сказав: — Добре, приходьте, лиш підшукайте домівку.

Суспільна служба („Діти Дітям") вступила гарну кімнату, і вже за декілька лекцій у низькопоклонних вихилясах я навчилася „реверанс власний і чужий, ручка в ручку, пассе, сольобалянсе" і т. п.

Ось так, підкута „на чотири нога" поїхала в неділю на З'їзд Сеньйорів.

Та тут, на самому вступі, виринули несподівані труднощі. В реєстраційній кімнаті зустрів мене інженер Степан Куропась та й каже: — Покажіть, пані свою метрику, чи ви до нас вже пасуєте, чи ні, бо без метрики до сеньойорів не впустять.

— Я метрики зі собою не маю, вона в „Ужгороді" у куферку.

— Принесіть метрику і куферок, тоді станемо говорити.

Принесла я метрику жовту-жовтісіньку, понадривану дещо, бо пролежала купу років у безділлі, а інженер, розглядаючи дату, безмилосердно каже:

Соррі, пані, ми маємо старших від вас, я вас ставлю на „вейтінґ лист". За той час наш заслужений Сеньйор, пан Роман Слободян погляне на ваші рекорди, перечекує що треба, і тоді вам скаже, чи ви прийнята, чи не прийнята.

В сусідній кімнаті зібралася величенька група, що теж попала до сеньйорського „передшкілля". Професор Осип Гулей, д-р Ірина Крамарчук, пані Марійка Ґерус, магістер І. Городецький, бандурист Роман Левицький з молодечим ще голосом, гуморист Гриць Мотика, і багато, багато інших. Щоб не втрачати часу, ми, — як пристало на садочок, затягнули тоненько „Маленькі наші руки" й „Подоляночку", якою обрано пані Анну Дубас, що теж попала в передшкілля.

Так забавляючись, чи то кредками, плястеліною, ми дочекалися прийняття у Сеньйори на один рік „пробейшен".

На офіційних нарадах, якими елеґантно, мов по марґарині (а не маслі) проводив д-р Ярослав Падох, зразу об'явилися голлівудські славні таланти. Український Баб Говп — інженер Ст. Куропась сипав „з рукава" дотепи і бавив розсміяну залю з тією тільки різницею, що Говпові з Голлівуду дотепи пишуть, а нашому „І овпові" допомагати зовсім не треба.

Пані Маріянна Кушнір Бурбелла — це поєднання голлівудської Люсі (гумор) і Ґрейс Келлі (Монако) грація і чар. Пані Анна Дубас, українська Белла Абзуґ (енергійна, досвідчена, пробоєва, знає, що хоче) капелюха щоправда ще не має, але нова управа мусить такий капелюх їй купити.

Наради проходили гармонійно, опозиції не було, справ формальних не було, виборчої „ковбаси" теж не було, бо всіх єднала ідеальна гармонія і артритизм.

Інженер Іван Заяць, піяніст і маляр, змалював нам прекрасний казковий плян майбутнього Дому Емерита. Особам обильної конструкції буде приділених більше квадратних стіп, знову ж худеньким (таким як я) приділять вузенькі кватирки, та всі з чародійними ґудзиками. Потиснете ґудзичок, і земні блага посиплються на вас прямо з комина.

Д-р Роман Осінчук, лікар, поет і мистець, продовжив людям молодість до сто років. Що він сказав? Наука і праця — це єдині антибіотики проти старіння, бо хто вчиться до смерти і не сидить у фотелі, не буде ніколи старий.

Погода — щоправда не була [illegible]дто рожевою. Як тільк[illegible] з'явилося сонце, директ[illegible] Квас пропадав у нетрях Союзівки. Експерти казали, що він ловив соняшну енерґію в паперові торбинки і розносив по кімнатах, бо забракло електичних подушок.

Харч був задобрий. За п'ять днів гості поприбували по п'ять фунтів Добрий Батько-Союз щедро і дешево годував своїх дітей.

Забава у веселці обійшлася чомусь без лянсієра. Інженер Куропась — Фред Астер витанцьовував фуґімуґі і танґа з різними фіґурами. Пані Бурбелла — Джінджер Раджерс була його партнеркою.

В програмі для самих тільки жінок глядачами були чоловіки. Пані Галина Олексяк — жінка вуж, вичиняла такі викрутаси (йоґа), що їй заздрили всі молоденькі вейтерки.

Програму бенкету щедро оплескували щасливці, ті, що щось чули. Виступали: „Баб Говп", інж. Лев

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юл. Мовчан

„МОЯ ДОБА" — НОВА ПОЕМА ЯРА СЛАВУТИЧА

(Для відзначення 45-річчя голоду в Україні)

(2)

На фоні свого життя Автор у поетичній формі показує „свою добу", тобто, не тільки те, що він або його найближча родина особисто пережила за останніх півсторіччя, але фактично ціле покоління його українських земляків. (До речі, в цьому році сповнилося 60-річчя його народження). Ось кілька характерних фактів, на підставі яких скомпонована ця знаменита поема.

Коли мені пішов восьмий рік, — пише Яр Славутич у своїй автобіографії, — мій дід возив мене до Дніпра, щоб показати пороги, яких незабаром мали затопити (цього нібито вимагала побудова Дніпрельстану). І ось тоді, на острові Хортиця, я, новоспечений 8-річний „січовик", урочисто склав присягу, проказану дідом. Там же на скелі, на наказ діда, я продеклямував „Б'ють пороги"... („Трофеї", ст. 304).

Пізніше, в 1933 р., знаючи, що його дід вмирає з голоду, 15-річний унук Григорій Жученко (тобто, пізніше — Яр Славутич) після багатогодинного стояння в черзі за т. зв. „комєрчєскім хлєбом" (згідно з термінологією московського окупанта), з окрайцем того чорного хліба спішить до діда. Подорозі його здибує знайомий з сусіднього села селянин на прізвище Довгаль. Побачивши чималенький шматок свіжого й пахучого хліба, Довгаль, наче хижий звір, побачивши жертву, зі всіх сил пускається в погоню за Григорієм, аби відібрати той хліб і тим самим бодай трохи затамувати почуття смертельного голоду. Але „не так сталося, як жадалося". Набагато старший та знесилений голодом Довгаль не міг бути рівнею прегарно розвиненому 15-річному юнакові: смертельно вичерпаний і захеканий Довгаль падає на землю аби більше вже ніколи не встати.

Тим часом Григорій добирається до свого улюбленого діда, який лежав спухлий від голоду у викопаній землянці на західньому боці Гурівського лісу, недалеко від хутора на місці давнього запорозького зимівника. Хоча Григорій з матір'ю умовляли його перейти до них у Кривий Ріг, але дід рішуче не захотів лишати своєї предківської землі. „Ми прожили тут триста років, — сказав він. — Нехай же й мої кістки згниють у землі моїх предків. До чужих не піду!"

„І я знову, — пише Славутич, — склав присягу перед дідом, будь-що вижити і розказати світові про те, як Москва нищить Україну."

Незвичайно зворушений дід дякує унукові за увагу до нього й принесений хліб. Він пару разів кусає, одночасно кажучи, що його голодне вичерпання й знесилення вже занадто далеко зайшло аби можна було будь-чим врятувати його життя, і тому він буде вмирати. І він справді ще того ж вечора на руках свого унука помер...

Але як і де поховати діда? Адже він перед смертю заповідав поховати його не там, „на горбках" в спільній могилі, як то звичайно закопували тоді померлих з голоду, а на рідній козацькій зем[illegible] Також не було труни, ні дощок аби збити труну.

Але молодий Григорій „не заломився" і тому вирішив і цей заповіт незабутнього діда виконати згідно з його бажанням. Крадькома, аби не бачили окупантські опричники, він витягає з повітки санчата — ті самі санчата, на яких колись покійний дід возив його, малого Григорія, по снігу. Значить, дід мене возив по снігу, а я повезу цими санчатами діда на місце вічного спочинку (бож нести на своїх молодих, але ще остаточно не зміцнілих плечах мерця йому ще не було під силу). Очевидно, дід був похований без труни, а лише замотаний в простирадло, як також без попа, бо всіх священики вже були або порозстрілювані, або вивезені, і тому „лише місяць та зірки на чорному небі" і унук Григорій були свідками похорону старого Жученка. Аби на другий день, коли розвидниться, кровопивці не виявили могили, Григорій її старанно зрівняв з землею та притрусив висохлою торішньою травою.

З уривку поеми, що його прочитав автор, довідуємося ще про такий трагічний факт. Коли молодий Григорій ходив до початкової школи, йому не раз подорозі товаришувала трохи молодша від нього гарненька Домаха Довгаль - донечка вищезгаданого Довгаля, який хотів відібрати в Григорія „комерційний" хліб. Не раз, бувало, Григорій обороняв Домаху від собак, не раз пояснював їй щось з шкільних завдань. І коли настав страшний голод 1933 року, Векла, мати Домахи, збожеволіла. Жахливі психічні переживання, пов'язані з недостатком споживних речовин, спричинилися до того, що її мозок перестав нормально працювати, і тому жінка набула ознак психічно-хворої людини. І ось, одного разу, правдоподібно, не перестаючи мріяти про смачну їжу, Веклі привиділася гарна й добре вгодована курка, яка звідкись появилася на їхньому подвір'ї. Недовго думаючи, збожеволіла жінка схопила найбільшого ножа, який був у хаті, зловила ту курку, зарізала її і приготувала добру і смачну вечерю. І коли пару днів пізніше, втамувавши свій голод, Векла одночасно опритомніла, тобто, дійшла до розуму, вона з жахом побачила, що вона зарізала й спекла не курку, а фактично свою власну донечку Домаху! Що було з нею далі — невідомо, але про цей факт незабаром довідалося начальство, яке, як звичайно практикувалося в таких випадках, аби, видно, не залишити живих учасників людоїдства, схопило й розстріляло її. (До речі, принаймні один випадок, коли мати їла тіло своєї дитини, було занотовано в моєму рідному селі Зорокові, Черняхівського району на Житомирщині того ж проклятого 1933 року. Правда, зороківська Текля Боднарчук, якщо не помиляюся щодо її прізвища, почала їсти тіло своєї дочки після того, коли вона, дочка, була померла з голоду. Теклю так само було забрано й розстріляно).

Коли апологети т. зв. соціялістичного реалізму почали підносити під небеса трилогію „Прапороносці" Ол. Гончара (1946-48), тоді у відповідь їм Яр Славутич вважав за потрібне видати на еміґрації збірку „Правдоносці" (1948) — збірку, в якій автор не тільки гнівно бунтується проти неволі, але одночасно показує незламне прагнення кращих синів і дочок українського народу визволитися з-під чужого ярма. З цієї збірки довідуємося про такий, не в меншій мірі жорстокий факт, коли в замкненій хаті німецькі окупанти спалюють його дружину та новонароджену, ще навіть без імени, донечку (поема „Донька без імени"). Прилучившись до українських повстанців Чернігівської Січі під час війни, Яр Славутич одночасно засвідчив свою боротьбу проти окупанта не тільки на словах, на папері, але й на ділі. (До речі, ніхто інший, як Славутич вперше вжив слово „правдоносці". Подібного роду мовних новотворів він вніс багато до українського лексикону і літератури, про що більше можна довідатися з статті Д. Чопика „Неологізми Яра Славутича" із недавно виданої збірки „Творчість Яра Славутича").

Яр Славутич — надзвичайно працьовита й плодовита в літературі людина. Досить сказати, що лише одна книга з переліком його праць та рецензіями про його творчість, яку недавно видано з нагоди 60-річчя літературної діяльности, становить 432 сторінки. Його діяльність дуже різноманітна: крім поетичної творчости, вона охоплює наукову працю, літературознавство й мовознавство, рецензування різних видань, редаґування й видавання збірників та альманахів і навіть він знайшов час на видання газети „Канадська Україна". Не згадуючи вже про його постійну педагогічно-професорську працю, участь у багатьох наукових конгресах та конференціях, подорожі по всьому світі і т. д. Подібно до свого колеґи проф. Ярослава Рудницького, який недавно відійшов на заслужену пенсію, Славутич так само не проґавлює жадної нагоди аби десь не поїхати (добре, що канадські установи розпоряджаються великими фондами на поїздки для своїх науковців). Кажуть, що різниця між геніяльними людьми та іншими, також є та, що генії знають „секрет" знайдення часу для всього. Яр Славутич хоч, можливо, ще не вважає себе за генія, але, безумовно, він знає „секрет", як знайти час для своєї надзвичайно активної діяльности.

Гарне вступне слово на літературному вечорі Автора виголосила культурно-освітня референтка Українських Об'єднаних Організацій Клівленду пані Люба Мичковська, а пані Люба Боднар на високому мистецькому рівні продеклямувала кілька його поезій.

(Кінець)

Крайова Управа
Спілки Української
Молоді Америки

повідомляє, що

ЦЬОГОРІЧНІ ЛІТНІ ТАБОРИ на Оселі СУМА

біля Елленвілл, Н. Й.

відбудуться:

1. **ВИХОВНИЙ ТАБІР** — для молодшого і старшого юнацтва
від 1-го липня до 22-го липня
2. **ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР** — для молодшого юнацтва
від 23-го липня до 12-го серпня
3. **СПОРТОВА ШКОЛА** — для юначок і юнаків від 12-18 років
від 23-го липня до 12-го серпня
4. **ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР** — для кандидатів впорядників 1-го ступеня, 2-го ступеня і виховників 1-го ступеня
від 13-го серпня до 2-го вересня.

ТАБОРОВА КОМІСІЯ

Карпатський Лещетарський Клюб в Ню Йорку
повідомляє своїх Членів, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛЮБУ

відбудуться
в п'ятницю, 16 червня 1978 р., о год. 7-ій веч.
в приміщенні Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вул. в НЮ ЙОРКУ

УПРАВА

Карпатський Лещетарський Клюб — Ню Йорк
влаштовує
в днях 1-го і 2-го липня 1978 року
на кортах Оселі УНСоюзу
СОЮЗІВКИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за першість СУАСТ-Схід 1978
В ГРУПІ ЧОЛОВІКІВ, СЕНЬЙОРІВ, ЖІНОК, ЮНАКІВ І ЮНАЧОК.

- З огляду на це, що змагання відбудуться в двох днях (субота і неділя), зголошення прошу присилати до четверга, 29-го червня 1978 р., на адресу: Mr. Roman Rakoczy, 158 Manor Ave., Cohoes, N.Y. 12047. Tel. (518) 237-6341.
- Провід турніру: Роман Ракочий, ст., Юрій Савчак, Зенон Снилик, Ярослав Рубель.
- Початок змагань в суботу, 1-го липня, год. 9-та ранку.
- Вписове 5.00 дол. від особи.
- Приміщення проситься замовляти через Управу Союзівки.

UNA Estate Soyuzivka
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel. (914) 626-5641

Зустріч з д-р Оксаною Ашер в Монтреалі

Популяризування творчости наших поетів - неоклясиків київської школи, що були жорстоко замучені в сибірських таборах смерти, в тридцяті роки нашого часу, завжди серед нас актуальне.

Перед нами, все ще актуальне завдання популяризування мучеництва цих ідеалістів — творців, не тільки серед рідного загалу, але, що значно важливіше, серед чужинецької публіки, серед наших ближчих і дальших сусідів, з високими національними культурами.

Саме тому, від української громади належиться признання людині, яка без зайвого галасу працює саме в цьому напрямі, а це д-р Оксані Ашер, дочці поета Михайла Драй - Хмари, видатної особистости з київської групи „П'ятірнього грона". У суботу, 22-го квітня ц. р. Літературно-Мистецький Клюб в Монтреалю, який від ряду літ очолює Марія Логуш, влаштував авторський вечір д-р Оксані Ашер, присвячений пам'яті її славного батька, що так сердечно піклувався улюбленою донею і про яку ніколи не забував, навіть у неймовірно важкий період свого життя, на далекій сибірській півночі.

Імпреза відбулася в залі української католицької церкви на Роземонті, п. з. „Музично - Літературний Вечір, для вшанування пам'яті поета Михайла Драй-Хмари, знищеного большевиками в 30-тих роках".

Для урізноманітнення програми, включено теж музичний виступ відомих публіці Монтреалю студенток музичної школи Роксоляни Савки та Сильвії Приступи, що виконали з темпераментом „Дует" — Бруні і музикою, підсиливши настрій програми.

Відкрила програму вечора голова ЛМКлюбу Марія Логуш з проханням, щоб пані Рудницька розказала дещо з часів празького побуту і зустрічей з ріднею Драй - Хмари, де ця рідня у той понурий час опинилась.

З черги д-р Оксана Ашер прочитала життєписний нарис, непересічної літературної каси, про свого батька поета і літературознавця, згадавши тепло про рідню, зокрема про матір поета, про красу Полтавщини, де провів поет молоді літа, про його винятковий ентузіязм для спорту, про гімназійні студії в славній Галаганівській гімназії, що її закінчив стипендистом і вкінці про його перебування в Петербурзі та зустріч з українською громадою. Саме там доконався великий переворот в особистості М. Драй - Хмари. Він поринає із захопленням в літературні студії українознавства. Але ж це був воєнний час, великих маштабних змін на европейському континенті і в царській Росії. В Україні вибухає національна революція, завершена проголошенням самостійности, Михайло Драй - Хмара повертається до рідного Києва і зразу поринає у вир літературного руху, що був згодом охрищений неоклясицизмом, до якого включилися з українських письменників, сучасників Драй - Хмари, такі, як Павло Филипович, Микола Зеров, Максим Рильський та Юрій Клен.

В період двадцятих років вийшла збірка його поезій „Проростень", що зразу викликала видатне зацікавлення серед літературних кіл в Україні. Починають теж появлятися незвичайно оригінальні літературознавчі студії М. Драй-Хмари і переклади оригі-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Лемко Парк — Ресорт
На дорозі 208 у Монро, Н. Й.
Запрошується всю нашу Громаду в околиці Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикат прибути до нас на наше релігійне, та і традиційне Лемківське Свято

„РУСАЛІЇ"
„ЗЕЛЕНІ СВЯТА"

в неділю, 18-го червня 1978 року
Ранком о год. 10:30 відбудеться в каплиці
СЛУЖБА БОЖА.
По полудні до ТАНЦІВ будуть приграватн аж ДВІ ОРКЕСТРИ до нізньої ночі.
ЗГОРИ ДЯКУЄМО ЗА ВАШУ УЧАСТЬ.
КОМІТЕТ ЛЕМКО РЕСОРТУ

ПОШАНА І ВДЯЧНІСТЬ

(Закінчення зі ст. 2-ій)

на жаль — сьогодні тим відзначенням нагороджують радше опортуністів з нахилом до компромісу й торгів для задоволення усіх а не звертають уваги на особовості з виразним обличчям, які не лякаються риску й не вагаються кинути у гру власну кар'єру в ім'я правди й справедливости. В тому й причина сучасної несправедливости й поневолювання; тут і причина сучасного поділу світу на дві гемісфери, і то у століттю, що даремно чваниться своєю поступовістю, коли насправді наш вік залишається століттям пересічі, снобізму та перфідної гіпокризії. Але людина чесна й прямолінійна вибрала важку й тверду дорогу в повній свідомості свого справжнього покликання, а відкинула дорогу поверхової популярности, яка однак скоро розпливається... Тому Діфенбейкер продовжує ставати на захист в'язнів та засланців різних тоталітарних режимів.

Ми приносимо йому сьогодні вислів нашої пошани та глибокої вдячности — в ім'я нашого Університету, що має служити без зневіри правді. Ми приносимо також вислів вдячности в ім'я наших земляків, розпорошених у цілому світі, як їхня найповажніша Установа духової формації майбутніх кадрів інтелектуальної еліти й наукових дослідів, в ім'я всіх спраглих свободи.

Ми дуже радіємо, що Джон Джордж Діфенбейкер сердечно сприйняв нашу пропозицію в своїм такім дуже питоменнім стилю, важкому до наслідування, хоч він був свідомий, що ми є скромною інституцією. А все ж і ми можемо гордитися, що й ми спричинилися нашими зв'язками до поширення й скріплення европейської ідеї, — конкретно нашими науковими конференціями, організованими у співдії із бл. сорока науковими — неукраїнськими установами Федеральної Німеччини, Франції, Австрії, Бельгії, але й Канади та З'єднаних Стейтів. Ми об'єднали нашими імпрезами бл. 150 доповідачів із десятка різних країн, оживлених та захоплених тим самим духом взаємного зрозуміння, яке дозволить зменшити непорозуміння та загладити спори минулого в ім'я щастя людства.

Ми зокрема радіємо, що завдяки Вам, Високодостойний Пане Прем'єре і Канцлере цієї Обителі, ми можемо сьогодні поширити наші міжнародні зв'язки, користаючися братерською гостинністю Університету, що його зразковим алюмном Ви були, щоб по десятиліттях статися його визначним і шановним Канцлером. Ваше сьогоднішнє відзначення з боку Українського Вільного Університету в достойних мурах Саскачеванського Університету споріднить на завжди Вашим іменням дві Установи, — іменням нового доктора гоноріс кавза УВУ і патрона спеціяльного студійного центру Саскачеванського Університету

І в цім настрої сердечної приязні і академічного братерства ми приступаємо до самої промоції, і я прошу нашого встановленого промотора — голову Делегатури УВУ в Канаді відчитати диплом й передати інсигнії Вашої гідности.

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Яцкевич і Гриць Мотика. Половина залі цілковито нічого не чула. А шкода, велика шкода. Роман Левицький зі своєю бандурою вибрав таке місце, щоб його пісня неслася бадьоро — від Києва до Лубень.

Паралельно із Загальним З'їздом відбувалися вечори приватні, додаткові з'їзди. Уздовж дороги, що веде до оселі Союзівка, розкинулись, мов гриби, прекрасні мешкальні доми-ґалерії, з Еками, Морозами, Гніздовськими, Гуцалюками й Никифорами.

На оселі „Золота Осінь", в уютній садибі панства Кондрів з'явився у час з'їзду маленький чорнявий Данило. Дай йому, Боже, коли не корони, то хоч булави і красного, білого коня.

Кадило на З'їзді роздавали задурно. Хто хотів, міг набрати повну велику валізку.

Найбільшу увагу приявних притягала течка ред. І. Дурбака. Вправді, — без замка, але повна всяких маєтків. Він її вічно губив, і вічно за нею шукав. Зате на забаві не губив своєї партнерки, бо танцював без течки.

Та найважливішим досягненням, найбільшим успіхом З'їзду є — не тільки надія, але й запевнення новообраного головного предсідника УНСоюзу, що дім Сеньйора таки буде і буде скоро.

Треба тільки, як всі казали, „добре тиснути" предсідника. Для того маємо нову енергійну секретарку, д-р Ірину, і вона вже подбає, щоб оте тиснення відбувалося часто і успішно.

Бо хто тисне, той все щось витисне.

10-го червня 1978

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк, Н. Й. — З Літературно — Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 16-го червня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, на останньому вечорі цьогорічного літнього сезону, Дам'ян Ліщинський розповідатиме про враження із своєї прогулянки до Лондону, Амстердами, Бруж, Ґент і Парижа, ілюструючи свою розповідь прозірками.

АРХІТЕКТУРНИЙ ТВІР...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

тіней, а внутрі гра сонця на бетонових стінах наповняє храм золотим сяйвом сонця. Скло становить 75 відсотків структури.

Згадані статті подають ще інформації про процес побудови церкви, її інженерські та структуральні специфічності, включно з деякими проблемами, наприклад, кошти огрівання, над чим інж. Мазуркевич ще працює.

Інж. Зенон Мазуркевич

Інж. З. Мазуркевич закінчив архітектуру на Торонтонському університеті, відтак здобув ступінь магістра архітектури і урбаністики в Пенсильвенійському університеті у Філядельфії. Після практики в Чікаґо і Філядельфії він став головним архітектом компанії Форда в Детройті. Тепер він провадить приватну практику в Філядельфії. Його дружина Уляна працює активно в місцевому Комітеті Оборони Валентина Мороза. Інж. Мазуркевич, його дружина і сини Марко та Доріян є членами УНСоюзу.

ХРАМОВЕ СВЯТО В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Українська Православна Парафія св. Тройці — 836 Лаєнс евеню, влаштовує тут у Зеленосвяточну Неділю, 18-го червня ц. р. — Храмове Свято. О год. 9:30 ранку відбудеться церемонія зустрічі Архиєпископа Марка, а о год. 10-ій розпічнеться Архиєрейська Служба Божа, що її правитиме Владика Марко в сослуженні митроф. прот. д-ра Юрія Шумовського та о. протидиякона Володимира Поліщука з участю церковного хору під керівництвом інж. Д. Олійника. Після Богослужби відбудеться святкова трапеза з мистецькою програмою.

Управа Спілки Українських Журналістів Америки
з великим сумом прийняла вістку про втрату свого Почесного Члена, визначного журналіста і публіциста

сл. п. проф. д-ра
МАТВІЯ СТАХОВА

і висловлює глибоке співчуття ВШ. Дружині, Синові та Родині Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого ЧОЛОВІКА

бл. п. ЯРОСЛАВА ДАВИДОВСЬКОГО

в суботу, 17 червня 1978 р., о год. 8-ій ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

про що повідомляє
дружина СВІТЛЯНА і Родина

ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
повідомляє всіх своїх Членів і все Вельмишановне Громадянство, що у четвер, 8-го червня 1978 р., вечором, у власному домі, по довшій недузі, відійшов у Вічність, на 84-му році трудолюбивого життя, наш Дорогий Побратим

св. п.
Сотн. АНТІН ТРАСКА

учасник Визвольних Змагань, член Корпусу Січових Стрільців, в'язень таборів полонених, досмертний писар та скарбник Т-ва Прихильників УНР в Балтімор, як рівнож член майже всіх організацій Балтімору.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Вдові п-ні Ользі, п-ні Ірині — дочці та синові Олесеві і ближчій та дальшій Родині Померлого, висловлюємо якнайсердечніші слова співчуття з приводу втрати такої Дорогої Особи.

УПРАВА

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
повідомляє Українське Громадянство і Членство Товариства, що

30-ЛІТТЯ ТОВАРИСТВА ІНЖЕНЕРІВ

відбудеться
7 і 8-го жовтня 1978 р., в Чікаґо, Ілл.
у Pick Congress Hotel, 520 South Michigan Avenue
Програма: Наукова Конференція, технічна виставка, бенкет, мистецька програма та баль.
Дальші інформації будуть подані своєчасно.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ
СВ. ТРОЙЦІ в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
836 Lyons Avenue, IRVINGTON, N.J.
запрошує Парафіян і Українське Громадянство на

ХРАМОВЕ СВЯТО

яке відбудеться
у Зеленосвяточну Неділю, 18 червня 1978 р.
Зустріч Архиєпископа МАРКА о год. 9:30 ранку.
Початок Літургії о год. 10-ій.
Архиєрейську Службу Божу очолить Високопреосвященніший Владика МАРКО в сослуженні митроф. прот. д-ра ЮРІЯ ШУМОВСЬКОГО та о. протодиякона ВОЛОДИМИРА ПОЛІЩУКА з участю церковного ХОРУ під кер. інж. ДМИТРА ОЛІЙНИКА.

Після Богослуження відбудеться

СВЯТКОВА ТРАПЕЗА

із мистецькою програмою.
В програмі візьмуть участь:
ІВАННА КОНОНІВ, ВАЛЯ КАЛИН-МАГМЕТ, артистки українських театрів і СТЕФАН МАГМЕТ, гуморист.
Вперше в дії „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ" виступлять: МИКОЛА ЧАЛИЙ, кол. артист Харківської Опери, МАРІЯ ЗАБОЛОТНА, кол. солістка Київської Оперети, ВІРА ЯВОРСЬКА, солістка церк. Хору ім. Д. Бортнянського. Акомпаніямент проф. ЗІНИ ЯКУБОВОЇ.

НАСТОЯТЕЛЬ ПАРАФІЯЛЬНА РАДА

УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА в ЗДА
СВЯТО-ТРОЇЦЬКА КАТЕДРА в НЮ ЙОРКУ
(359 Брум вул.)
Запрошуємо Шановне Громадянство на

ХРАМОВЕ СВЯТО

яке відбудеться
дня 18-го червня 1978 р., в день Святої Тройці

В СУБОТУ, 17-го ЧЕРВНЯ о год. 7-ій веч. УРОЧИСТА ВСЕНІЧНА	В НЕДІЛЮ, 18-го ЧЕРВНЯ о год. 10-ій рано БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ з ВЕЧІРНЕЮ та колінопреклонними молитвами

Після Служби Божої відбудеться СВЯТОЧНИЙ ОБІД у заряді СЕСТРИЦТВА
та
КОНЦЕРТ у виконанні КАТЕДРАЛЬНОГО ХОРУ
під диригентурою п-ні ВАЛІ НАЛИВАЙКО та солістів п-ні ХРИСТИНИ КАРПЕВИЧ В. БАКУМА та ВАЛІ НАЛИВАЙКО.

Настоятель Свято-Троїцької Катедри протопресвітер А. СЕЛЕПИНА	ПАРАФІЯЛЬНА РАДА СЕСТРИЦТВО ім. СВ. ОЛЬГИ БРАТСТВО ім. СВ. ВОЛОДИМИРА

НЕМА ВАКАЦІЙ!
Дозволяємо собі пригадати Українським Батькам, що для української мови, мови Ваших дітей, нема і не може бути вакацій.
Успішним засобом у збереженні й збагаченні рідної мови послужить українським родинам

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ

що має на 500 сторінках багатий виховний матеріял.
Фахова критика прихильно оцінила У. Дошкілля.
Замовлення і гроші, 20.00 дол., слати:
ГУРТОК ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ
16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3, Canada

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 11-го червня 1978 року помер на 67-му році життя, наш Найдорожчий БАТЬКО І БРАТ

бл. п.
ІВАН ГАНОВСЬКИЙ

ПАНАХИДА — в середу, 14-го червня 1978 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Музика і Син, 2157 В. Чікаго Авеню, Чікаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 15-го червня 1978 р., о год. 9-ій рано, з цього ж похоронного заведення до катедри св. Миколая, а відтак на український цвинтар св. Миколая в Чікаго, Ілл.

У глибокому смутку:
сини:
ОЛЕГ
ЯРЕМА з дружиною МАРІЙКОЮ і сином МИХАСЕМ
брат — ЄВГЕН з дружиною ДАРІЄЮ
і дальша Родина в Україні і ЗСА

Життя і заслуги сл. п. Павла Кукурузи

Сл. п. Павло Кукуруза

Сл. п. Павло Кукуруза народився 4-го березня 1896 р. у Новій Ушиці, недалеко Кам'янця Подільського. Помер 14-го лютого ц. р. у Міннеаполісі, куди прибула ця родина з Европи у 1949 р.

Початкову школу закінчив у Новій Ушиці, середню в Кам'янці Подільському, після чого вступив до новововідкритого університету в Кам'янці Подільському.

Молодим студентом закладає читальні „Просвіти", будує сцени для драматичних гуртків при „Просвіті". Але і вже тоді зачинає цікавитися видавничою справою. В Новій Ушиці видає „Співомовки" Степана Руданського, і щоб знайти покупця на книжку, навантажує фіру і везе до Кам'янця Подільського до Губерніяльної Управи, де тоді головою був проф. Віктор Приходько. Він закупив увесь наклад і жалів, що так мало видруковано. А було того добра п'ять тисяч. Смілий вчинок молодого студента всім дуже сподобався, а він набрав охоти продовжувати те діло. Однак, воєнні події не дозволили. Під напором большевиків він покидає рідне Поділля та опиняється у далекій Варшаві. В пригоді стає йому знання бджільництва. Св. п. Кукуруза задумав переїхати на Закарпаття між свої люди. Він знав прекрасно бджільництво, тут були добрі терени для бджіл, однак населення вело його примітивно. А він бо виростав у своїх батьків, де була велика пасіка і вже від наймолодших літ любив бджолярувати. Тут приходить йому думка, щоби розбудувати своє життя і якнайкраще працювати для народу: навчити його бджільництва: Зачинає видавати „Підкарпатське Пчолярство". Співробітниками того журналу були студенти - агрономи, які студіювали в Празі й Подєбрадах. Цей гурток студентів заснував товариство „Рій". Душею Т-ва був Кукуруза, інж. Володимир Коссар, інж. Михайло Боровський, проф. Тимофій Павличенко та Павло Загорецький. Студенти приїжджали на Закарпаття, бо „Рій" вже мав велику промислову пасіку. На літній час це було прекрасне заняття.

Щоб і дітей призвичаювати до такого корисного діла, у липні 1922 р. Кукуруза зачинає видавати при товаристві „Просвіта" в Ужгороді журнал „Пчілка". Ідея започаткування „Пчілки" була доброю. Зчасом вона стає самостійним місячником природничого змісту. Цей журнал передплачувала Крайова Шкільна Управа в Ужгороді для всіх шкіл Закарпаття. Від 1925 р. стає „Пчілка" загальним журналом для молоді.

В однім числі редакція „Пчілки" посала: „Коли простежимо історію журналу „Пчілка", то побачимо, що лише чудом, яке зветься поривом до національного відродження молодих, — чудом та жертвенністю тих людей, що працюють коло того видання, тримається „Пчілка", творячи те діло, що його мав би творити забезпечений матеріяльними засобами зразковий журнал. „Пчілка" видається на убогім Закарпатті, не маючи до того жадних субвенцій, — цим сказано все".

В іншім місці редакція писала:

„Без фондів, без допомоги, за позичені гроші, лише сильним бажанням піднести народну культуру нашої країни, що після довговічного сну пробудилася до нового життя — купка пчолярів - ентузіястів, — люди доброї волі взялися викристалізовувати серед молоді гармонійні, прямі, сильні характери, щоб вони могли за правду єдину й найвищу постояти в повній вірі, що вона побідить".

З огляду на тодішні обставини „Пчілка" друкувалася етимологічним правописом. Брали журал школи, і заводити тоді фонетику, то значить втратити також і цих передплатників та вбити цілком той журнал, який вже маємо.

За десять літ в журналі „Пчілка" видруковано було 2,272 сторінки тексту. Крім того у бібліотеці „Пчілки" вийшло 73 різних книжок в кількості 90.000 примірників.

З нагоди 50-ліття (1973) появи „Пчілки", коли прийшлося перечитувати чудом збережені й переховувані річники, то бл. п. редактор, розказуючи про співробітників, не міг їх нахвалитися. До кого б він не звертався, все знаходив охочих, які хотіли допомогти, „щоби „Пчілка" залітала і в наші найдальші села". Журнал об'єднував найкращі літератуні і науково - педагогічні сили, головно з рядів української еміграції на Закарпатті і взагалі в Чехо - Словаччині.

Треба відмітити, що недавно померлий Василь Ґренджа - Донський належав до найтіснішого гурту працівників і в 50-ліття „Пчілки" відозвався у „Свободі" приязним словом з далекої Братислави.

Між співробітниками „Пчілки" знаходимо такі імена письменників, педагогів, журналістів, діячів, як: Алиськевич Андрій, Алиськевич Богдан, Бачинський Леонід, Бірчак Володимир, Боровський Михайло, Велигорський Михайло, Вировий Євген, О'Конор Вілінська Валерія, о. Волошин Августин, Гаджеґа Василь (пс. Довбня), Ґренджа - Донський Василь. Довгаль Свирид, Желтвай Віктор, Животко Аркадій, Заклинський Богдан (пс. Богданко, Горіх), Зоеслав — о. Сабол, Кононенко Харитя, Королів Старий Василь, Кукуруза Павло, Левицький Модест, Мартинович Борис, Наріжний Олександер (пс. Максим Сливка), Невицька Ірена, Олесь Олександер, Павличенко Тимофій, Панькевич Іван, Підгірянка Марійка, Русова Софія, Тищенко Юрій (пс. Сірий), Черкасенко Спиридон, Чирський Микола та ряд інших.

Крім того Кукуруза видав наукові праці о. Августина Волошина, як: Методика народношкільного навчання, Педагогічна психологія, Педагогіка, Дидактика. Видав також „Читанку" о. Августина Волошина.

Автор Симон Наріжний в книзі „Українська еміграція" ст. 332-333 дає таку загальну оцінку праці Павла Кукурузи: „Значну працю виконали еміґрантські діячі на Закарпатті в галузі видавничій. На цьому полі чи не найбільше попрацював Павло Кукуруза — організатор і власник видавництва „Пчілка" (Пчолка) в Ужгороді. Накладом П. Кукурузи під фірмою „Пчілка" було видано протягом 1923-1938 73 книги в кількості 102,200 примірників, на загальну суму 1,352,900.00 корон. Кукуруза видав кілька своїх власних праць з пасічництва, природознавства, впорядковував календарі, альбоми, атласи. В роках 1923-1932 В-во „Пчілка" видавало свій орган під тією самою назвою. Павло Кукуруза старався і про поширення книги на Закарпатті книгарським способом".

Загально треба згадати, що видавнича праця бл. п. Павла Кукурузи багато причинилася до відродження Закарпатської України.

Тих, що труд свій вклали в розбудову національного відродження Закарпаття, — збережім у нашій пам'яті. Між ними був тихий і скромний сл. п. Павло Кукуруза.

Для написання цього допису послужила бібліографія: 1) Річники „Пчілки"; 2) Ми і наші діти — видання ОПДЛ 1965 р.; 3) Симон Наріжний: Українська Еміграція; 4) Аркадій Животко: Історія української преси 1946 р.

Пакуляк Василь

ВАКАЦІЇ

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА „ВОВЧОЇ ТРОПИ"

Ню Йорк (О. Ю.). — Цього року минає 25 років від часу закуплення пластунами і їхніми приятелями великої посілости біля Іст Четгему, Н. Й., яка стала найбільшою пластовою оселею — місцем літніх пластових таборів на терені Америки під назвою „Вовча Тропа". Від 1953 року на цій оселі таборувало кожного літа пересічно по 300 — 350 пластунів, тут відбулися дві найбільші пластові зустрічі — у 1962 та 1972 роках, відбуваються крім таборів різні з'їзди та зустрічі. З нагоди цього ювілею Окружна Таборова Комісія готовить до друку книжку про „Вовчу Тропу" під редакцією пл. сен. Теофіля Старуха. Книжка матиме біля 140 сторінок друку та біля 600 знімок з життя на оселі. До першого липня книжку можна замовити за 5.00, пишучи на адресу: Пласт-Оселя, 140 Секенд евеню, Ню Йорк, Н. Й., 10003. Після першого липня ціна книжки буде 7:00 дол.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Окружний З'їзд СУА в Чікаґо

П'ятнадцятий Окружний З'їзд СУА в Чікаґо відбувся у неділю, 5-го березня ц.р., на якому після молитви та вшанування пам'яті бл.п. д-ра Ігоря Цимбалістого, мужа нашої культурно-освітньої референтки Зірки Цимбалістої, голова Округи Марія Юзефович відкрила З'їзд, вітаючи представницю Головної Управи СУА Христину Навроцьку, голів усіх Відділів, делеґаток та всіх присутніх гостей. Прочитала привіти від заступниці голови Головної Управи СУА і почесної голови Округи Любослави Шандри та голови 16-го Відділу СУА з Міннеаполісу Мирослави Петришак.

Дальше ведення нарад голова Округи передала вибраній Президії — д-р Людмилі Кодельській - голові президії і Нелі Бриджмен — секретарці. Після відчитання порядку нарад, голова президії попросила вибрати членів таких комісій: Верифікаційної, Перевірної комісії протоколу та комісії Ухвал. Затверджено також одноголосно Номінаційну комісію, що її очолила Віра Маркевич.

Після звітів голов окремих Відділів Округи, референток Окружної Управи та голови Окружної Управи М. Юзефович, відбулася речева дискусія над звітами, яка внесла багато нового й практичного в працю нашої організації, що було й доказом великого вкладу праці Окружних Відділів та їх членок у розбудові СУА та ширення правди про Україну серед чужого оточення. Після дискусії та обідової перерви — обрано нову Управу Округи СУА-Чікаґо на пропозицію голови Номінаційної комісії Віри Макаревич, після уділення абсолюторії уступаючій Управі на пропозицію голови Контрольної комісії п. Кецали — до нової Управи ввійшли: Марія Юзефович — голова, Марія Семків, Ірина Субота — заступниці, Олена Турула — рекордова секретарка, Ліна Басюк — кореспонденційна секретарка, Лариса В'юн — скарбничка, Марія Наваринська — організаційна референтка, Рома Турянська — пресова референтка, Софія Роман — культурно-освітня, Віра Боднарук — культурно-освітня, Юлія Кокорудз — виховна, Стефанія Борович — референтка суспільної опіки, Оксана Ванджура — суспільної опіки, Стефанія Борович — адміністратор дому. Контральна комісія: Марія Кецала — голова, члени: Неля Бриджмен і Евстахія Струтинська.

Голова пані Юзефович звернулася з проханням, зокрема до молодих членок, які володіють добре англійською мовою, щоб створити ще референтуру зв'язків для репрезентації серед чужинців. Її пропозицію прийнято одноголосно. До цієї референтури ввійшли Галина Коленська і А. Васильовська. Добровільно зголосилися до праці в цій референтурі Віра Боднарук — зв'язок з університетом та Іванна Головата. Працю координатора музейних справ продовжуватиме й надалі Марія Радивил.

Головною точкою З'їзду було важливе й дуже актуальне слово представниці Централі СУА, заступниці голови Централі пані Навроцької, яка привітала всіх в імені голови Централі пані Рожанковської та з подякою передала грамоту за 1,000 долярову пожертву на Музей. Вона підкреслила, що Централя уважає корисним посилати своїх представниць на Окружні З'їзди, тим більше, що вони ознайомлені з проблемами СУА і можуть дати відповіді на питання, що виникають серед делеґаток. Вона звернула увагу на розпорошення нашого жіноцтва, т.зв. вільних членок, і сказала, що їх треба притягнути до праці й передплати „Нашого Життя". При цьому склала ґратуляції пані Юзефович і пані Наваринській за зорганізування нового Відділу СУА в Вискансині-Деллс, що вже нараховує понад 20 членок і має в пляні перевести в дійсність свої задуми. При цьому ще підкреслила, що з нашої Округи 74-ий Відділ має найбільше передплатниць „Нашого Життя" і є третій в цій країні поселення. В дальшому вона поінформувала про Конвенцію СУА, що відбулася в травні цього року. Після слова пані Навроцької розвинулася жива дискусія і ряд запитів та вияснень із сторони пані Навроцької, що внесло багато цікавих думок та плянів на майбутнє. Для інформації учасників З'їзду пані Навроцька висвітлила прозірки з Українського Музею СУА в Ню Йорку з докладними поясненнями, на тому закінчено цей багатогранний і в дружній атмосфері проведений Окружний З'їзд у Чікаґо. З новими силами та надіями входимо в новий етап нашої наполегливої праці для добра загально-української і жіночої справи.

Р. Турянська

У бібліотеці Морріс Кавнті відбувається українська виставка

Віппані, Н. Дж. — Протягом цілого червня в бібліотеці Мірріс Кавнті Фрі Лайбрарі при 30 Іст Гановер евеню, Віппані, Н. Дж., відбувається українська виставка під назвою: „Україна — вчора й сьогодні".

Виставка, що її зорганізувала Любомира Крупа, має інформативний характер про історію, культуру та сучасний стан України. Поодинокі аспекти репрезентовані зразками народного мистецтва, творами сучасних українських мистців, які в модерний спосіб зображують теми передхристиянської України, мистецькими монографіями але головний наголос — це англомовні публікації про питання сучасної України, включно з українським рухом спротиву.

Бібліотека відкрита протягом тижня від 9-ої год. ранку до 9-ої вечора, а в суботи від 9-ої до 5-ої по пол.

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН

Гантер, Н. Й. — Цьогорічний літній семінар Української Вільної Академії Наук відбудеться від 7 до 11 липня ц. р. у пансіоні „Карпатія" в Гантері, Н. Й. У програмі: проф. Омелян Пріцак, Гарвардський університет Кембрідж: „Українська інтелектуальна історія IX і XX століття"; Марко Царинник, поет, перекладач: „Олександер Довженко — життя і творчість". Зголошення й дальші інформації уділяє Тит Геврик — 4607 Ларчвуд евеню, Філядельфія, Па. 19143.

Зустріч з д-р Оксаною Ашер в Монтреалі

налів світової поезії.

Нагінка на М. Драй-Хмару, розпочалася з появою його сонета „Лебеді", в якому добачалося зашифрування якоїсь протирежимної ідеї, чого, очевидно не було і остаточно таки наспів фінал — арешт та заслання поета на сибірську каторжанську працю, де й обірвалося буйне творче горіння цієї тонко культурної людини. Там постав проймаючий грозою вірш „І знов обвугленими сірниками"... і моторошний епістолярний цикл.

Другу частину програми цього Вечора приготовив проф. Орест Павлів з добіркою деклямацій та аналітичним супроводом. Зокрема доповідач заторкнув нерозроблену досі тему характеру поетичної стилістики поета М. Драй-Хмари, яку надто шаблоново клясифікують як неоклясичну, в той час, як в його творчості помітні теж зразки інших стилістичних шукань, зокрема в поезіях з періоду „Проростень", збірки вийнятково оригінальної, в сучасній українській поезії.

За підготовою Ореста Павліва виступили з рецитаціями та деклямаціями поезій М. Драй-Хмари оці студенти та студентки: Ірина Кошелівець прорецитувала сонет „Лебеді" та уривок з поеми „Поворот", Наталка Смолинець по-мистецьки продеклямувала сонет „Чернігів" та унікальний за своїм драматичним наснаженням вірш „І знов обвугленими сірниками"... інж. Роман Гуца чітко відчитав вірш з циклу „Шехерезада" і врочистий сонет „Київ", учителька Ірина Мельник з відчуттям прочитала „За водою зозуля кує", одну із мініятюр видатнішої оригінальности та переклад „Сонета" французького поета символіста Поля Верлена і вкінці студент Петро Гуменний прорецитував сонет „Кам'янець" та сонет Альфреда Малярме, теж французького символіста, п. з. „Лебеді", що нагадує одноіменний і фатальний за наслідками сонет М. Драй-Хмари, що викликав провокативну псевдо - літературну дискусію, а закінчився арештом поета і засланням.

По закінченні мистецької програми, пані приготовили чайне прийняття з солодким і громадка прибулих продовжувала опитування тем і питань, заторкнених доповідачами і майже однодушно заявилася за частішими, того зразка імпрезами.

В. Гаврилюк

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 10

П. Коровіц, Мк Кісс Ракс	3.00
І. Педенко, Форт Вейн	3.00
О. Рибалт Янгставн	3.00
Я. Рудяк, Норт Порт	3.00
П. Стельмах, Міссіссоуга	3.00
Ю. Стромецька, Гантсвілл	3.00
І. Шостак, Чікаґо	3.00
Я. Білик, Чікаґо	2.50
М. Лісаченко, Плейнвелл	2.50
В. Балабан, Джамайка	2.00
М. Белей, Філядельфія	2.00
А. Біронт, Філядельфія	2.00
В. Боднарський, В. Істон	2.00
С. Бурий, Сейлем	2.00
С. Гельнер, Монтреаль	2.00
В. Добущак, Спрінгфілд	2.00
В. Крамар, Честер	2.00
П. Кухар, Менчестер	2.00
І. Локот, Ветерсфілд	2.00
М. Мартінук, Йорктон	2.00
М. Мелон, Торентум	2.00
Н. Мерена, Джонсон Сиі	2.00
Т. Мороз, Ляшін	2.00
М. Негеля, Кром Линн	2.00
В. Новицький, Лебанон	2.00
А. Озеранік, Лінклн Парк	2.00
О. Олещук, Орендж	2.00
О. Олійник, Кергонксон	2.00
А. Пасічний, Сан Дієґо	2.00
Д-р С. Роздільський, Саскатун	2.00
Я. Ставнича Лонг Айленд Сиі	2.00
М. Ступка, Асторія	2.00
Й. Тиравський, Чікаґо	2.00
Т. Турченюк, Монтреаль	2.00
Н. Барна, Йонкерс	1.00
Е. Біленький, Вербенк	1.00
П. Бойчук, Стретфорд	1.00
М. Борис, Тондер Бей	1.00
О. Ґардецький, Мелровс Парк	1.00
Г. Іванів, Джерзі Сиі	1.00
А. Кобаса, Севель	1.00
Я. Кукіль, Гартфорд	1.00
М. Ласка, Воррен	1.00
Л. Луцишин, Філядельфія	1.00
В. Матковський, Чікаґо	1.00
В. Наум, Лонґ Айленд Сиі	1.00
А. Педа, Даннемора	1.00
В. Питльований, Ст. Джанс	1.00
С. Савойка, Гартфорд	1.00
С. Шиповський, Ст. Кетринс	1.00
В. Яворський, Нюарк	1.00
Т. В. Зенчак, Мт. Вернон	$20.00
І. Ковалькевич, Гомок	12.00
А. Герман, Мейвуд	10.00
М. Гук, Ст. Пол	10.00
С. Карваш, Елизабет	10.00
М. Кіналь, Гарвуд Гайтс	10.00
Х. Соболь, Нортбрук	10.00
Ю. Бортник, Ірвінгтон	6.00
С. Боднарчук, Ню Йорк	5.00
І. Гриневич, Зіон	5.00
І. Гурман, Вуд Гейвен	5.00
Г. Гіна, Ню Гейвен	5.00
О. Дідух. Ст. Леонард	5.00
Р. Дзюбик, Норвуд Парк Товншіп	5.00
А. Дольницький, Монтреаль	5.00
І. Дуда, Філядельфія	5.00
А. Карпенко, Савтфілд	5.00
Е. Катеринюк, Луісвілл	5.00
Б. Кичун, Парма	5.00
І. Кінтер, Торонто	5.00
З. Колодій, Чікаґо	5.00
Н. Котов, Коламбус	5.00
В. Мельник, Торонто	5.00
М. Мельниченко, Енгелвуд	5.00
М. Модрицький, Лінколвуд	5.00
Д-р М. Новосад, Елджін	5.00
П. Підгородецький, Нюбурґ	5.00
Г. Половинко, Клівленд	5.00
І. Попадинець, Чікаґо	5.00
Я. Потятиник, Філядельфія	5.00
П. Рожак, Філядельфія	5.00
П. Саґаль, Гантер	5.00
В. Семенина, Гемптон	5.00
М. Сенчишак, Кеноша	5.00
Д-р Т. Ґ. Снігурович Вінніпеґ	5.00
В. Строкон, Дірборн Гайтс	5.00
М. Терлецький, Кларкстон	5.00
В. Терновий, Трой	5.00
Т. Школяр, Ірвінгтон	5.00
Р. Цмайло, Шерілл	5.00
В. Чуміловський, Скенектеді	5.00
Н. Осадча-Яната, Бруклин	5.00
Ю. Яремчук, Істон	5.00
А. Вовк, Гестінґ ан Годсон	3.00
А. Герасименко Лос Анджелес	3.00
А. Ґула, Торонто	3.00
Д. Дідик, Детройт	3.00
М. Іваницький, Акрон	3.00
Е. Захарясевич, Вудлин	3.00

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1978 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 7-ій веч. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. На порядку нарад: полагодження Відділових справ перед вакаціями і короткі звіти делегатів на 29-ту Конвенцію УНС. — Управа.

НЕДІЛЯ, 18-го ЧЕРВНЯ 1978 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. На порядку: звіт делегатів з 29 Конвенції УНС та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — В. Марущак, рек. секр.